

ทำไมจึงต้องร่วมกันคิดร่วมกันพัฒนาเด็ก

ความตระหนักรู้ทางสังคม (Social Awareness) หมายถึง ความสามารถของเด็ก ในการแสดงออกถึง การรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม การแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสม ในการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การ จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กเกิดความตระหนักรู้ทางสังคมควรเริ่มจากเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัวไปสู่เรื่องราวที่ไกลตัวออกไป และควรเน้นการเรียนรู้จากสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ได้แก่ การเรียนรู้ความสัมพันธ์กับบ้าน ความสัมพันธ์กับ โรงเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน และความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่น มีทักษะ ในการปรับตัวอยู่ในสังคม รวมทั้งความสามารถ ในการช่วยเหลือตนเอง ในชีวิตประจำวัน ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม ความตระหนักรู้ ทางสังคมเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการทางด้านสังคม ซึ่งเป็นการพัฒนาความเข้าใจขั้นพื้นฐานด้านความรู้สึก ความต้องการ และความปรารถนา ความคาดหวังและเป็นทัศนคติที่บริสุทธิ์ ในการมองความเป็นมนุษย์ การ แบ่งปันความคิด ความคาดหวัง ความต้องการ โดยผ่านกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ กระบวนการคิด อันจะนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมาย นั่นคือ การสร้างความเข้าใจในตนเอง และการยอมรับ ตนเอง ตลอดจนการยอมรับและเข้าใจ ความคิด ความต้องการ และลักษณะต่างๆของบุคคลอื่น เพื่อให้สามารถ ดำรงชีวิตและทำงานร่วมกับเพื่อน ในสังคมได้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนด มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านพัฒนาการทางสังคมว่า เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีแนวทาง ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมจากการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อน ในชั้นเรียน จาก กิจกรรมที่เด็กร่วมกันทำเป็นกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดของผู้อื่นจากการทำงาน การ สนทนาและอภิปรายร่วมกับเพื่อน ทั้งนี้สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว เช่น ครอบครัว โรงเรียน สถาบันต่างๆ ทาง สังคม ชุมชน ล้วนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาด้านสังคมของเด็ก โดยเฉพาะการพัฒนาพฤติกรรมความตระหนักรู้ ทางสังคม ด้วยการให้ประสบการณ์ทางสังคมที่เหมาะสม เนื่องจากบุคคลจะมีความตระหนักรู้ทางสังคมได้ต้อง เกิดจากความเข้าใจ รับรู้ทางสังคม และสิ่งต่างๆ รอบตัว อันก่อให้เกิดความคิดรวบยอดทางสังคมที่นำไปสู่ ความตระหนักรู้ทางสังคมความตระหนักรู้ทางสังคมจะมุ่งเน้นการทำความเข้าใจคน ในสังคม และสามารถอยู่ ร่วมกัน ในสังคมได้ บุคคลที่มีความตระหนักรู้ทางสังคมจะมีความสามารถในการรับรู้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ใน สังคม สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดจากสังคม สามารถเข้าไปมีส่วนร่วม กับกิจกรรมของสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติ ในทางตรงข้าม บุคคลที่มีความ

บกพร่องในด้านความตระหนักรู้ทางสังคม พฤติกรรมอาจไม่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป แต่จะขาดทักษะการเข้าใจทางสังคม ทักษะความรู้สึกไวต่อสังคม และทักษะการสื่อสาร ทำให้ขาดการไตร่ตรองพิจารณารอบคอบก่อนแสดงพฤติกรรม รวมทั้งไม่สามารถเข้าใจปฏิกริยาการแสดงออกหรือพฤติกรรมของผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง แม้ว่าบุคคลนั้นจะมีความตั้งใจที่ดีในการแสดงออกทางพฤติกรรมนั้นๆ นอกจากนี้ บุคคลที่ไม่สามารถรับรู้หรือขาดความตระหนักรู้ทางสังคม จะไม่ค่อยมีความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ขาดทักษะและไหวพริบ (Tact) ในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งแตกต่างจากบุคคลที่มีความตระหนักรู้ทางสังคมที่มีการแสดงออกทางพฤติกรรมอย่างเหมาะสม ในการสร้างสัมพันธกับผู้อื่นในสังคม และบุคคลที่ขาดความตระหนักรู้ทางสังคมจะกระทำการสิ่งต่างๆ โดยขาดการยั้งคิดอันเป็นผลให้เกิดปัญหาในสังคมตามมาอีกมากมาย

ในปัจจุบันขณะนั้นมาเป็นหัวข้อเพื่อให้เด็กตระหนักถึงความสำคัญที่จำเป็นในการแก้ไขอย่างเร่งด่วน และควรให้เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมในการช่วยกันหาวิธีการแก้ปัญหา โดยการเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปสู่เรื่องที่กว้างขึ้น และควรให้เด็กได้รับประสบการณ์จากสถานการณ์จริง เช่น การพาเด็กไปดูแม่น้ำลำคลองที่มีคนทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลลงในแม่น้ำ การพาเด็กไปสำรวจขยะตามท้องถนน เป็นต้น ทั้งนี้การที่เด็กได้พบเห็นปัญหาจากสถานการณ์จริงจะนำไปสู่การสร้างความตระหนักรู้ทางสังคมในประเด็นอื่นๆ ที่ซับซ้อนต่อไป

ที่มา

1. นิตยา คชภักดี. (2543). ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิ – 5 ปี สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
2. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2534). “ทักษะการให้บริการปรึกษาการผ่อนคลายและการลดการหวาดวิตกอย่างเป็นระบบ” เทคนิคการปรึกษาเบื้องต้น. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) . กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี. Fortson, Laura R. and Reiff, Juddith C. (1995). Early Childhood Curriculum : Open Structure for Integrative Learning. United Stage : Allyn & Bacon.
3. Langone, John. & Black , Phonda S. (1997). “Social Awareness and Transition to Employment for 4. Adolescents With Mental Retardation” Remedial and Special Education. 18: 214 – 222. Retrieved September .01, 2005. Melissa, Spafford M. (1984). A Test of Social Awareness for Junior High School Student. unpublished doctoral Dissertation. Indiana University.